

The Study on Thai to Chinese Translations: Names of the Important Historical Places in Three-Buri (Lopburi, Singburi and Saraburi)

การศึกษาการแปลชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่สามบุรี (ลพบุรี สิงห์บุรี สระบุรี) เป็นภาษาจีน

Puthep Prapagorn

ภูเทพ ประภากร

Faculty of Humanities and Social Sciences

Thepsatri Rajabhat University, Thailand

Corresponding author

e-mail: puthep.p@lawasri.tru.ac.th

Received 21-05-2021

Revised 11-09-2021

Accepted 01-03-2022

Abstract

This research aims to study the translation methods used to translate the names of the important historical places in what is known as Three-Buri—Lopburi, Singburi and Saraburi—from Thai to Chinese. The study also makes suggestions, providing guidelines for translating important landmarks according to translation principles. The study is based on 47 names of the 33 important historical places located in Three-Buri. The names of places were collected from information resources, published journals, tourist guide books and other publicized resources. The study found that a popular translation method was used in 40 cases mixing a pronunciation-based method and the physical descriptions of the places. This would help readers to more easily pronounce the names resembling the Thai names, and help them to understand the physical layout of the area. The second most commonly used method was meaning-based translation, followed by pronunciation-based translation and generating new naming respectively. In addition to the results, this research intends to suggest guidelines for translation to facilitate the effective translation of names of the important historical places from Thai to Chinese emphasizing the need for translations to convey the identity of each place. The translators should study the history of each place, and select words which could help reflect the outstanding physical layout and the uniqueness of each area including the unique identity of local communities.

Keywords: important historical places, Tree-Buri, Thai – Chinese translation

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการแปลไทย-จีนของชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่สามบุรี ประกอบด้วยจังหวัดลพบุรี สิงห์บุรี สระบุรีและเสนอแนะแนวทางการแปลชื่อสถานที่สำคัญตามหลักการแปล กลุ่มตัวอย่างคือชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่มีการแปลเป็นภาษาจีนในเขตพื้นที่สามบุรี จำนวนทั้งสิ้น 47 ชื่อ จากสถานที่ทั้งหมด 33 แห่ง โดยนำข้อมูลมาจากแหล่งสารสนเทศ เอกสารเผยแพร่ หนังสือแนะนำการท่องเที่ยวและสื่อประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่สามบุรีจะใช้วิธีการแปลแบบผสมทั้งการออกเสียงและความหมายทางกายภาพของสถานที่

แห่งนั้น จำนวน 40 ชื่อ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถออกเสียงชื่อสถานที่แห่งนั้นใกล้เคียงกับชื่อภาษาไทยและเกิดความเข้าใจในลักษณะทางกายภาพของสถานที่แห่งนั้นได้ อันดับรองลงมาคือการแปลตามความหมาย การแปลตามการออกเสียงและการตั้งชื่อใหม่ตามลำดับ งานวิจัยนี้นำเสนอแนวทางการแปลไทย-จีนชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ควรสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของพื้นที่ ผู้แปลจำเป็นต้องศึกษาประวัติความเป็นมาของสถานที่แห่งนั้น เลือกใช้คำศัพท์ที่แสดงถึงลักษณะเด่นทางกายภาพและแสดงเอกลักษณ์ของสถานที่ รวมถึงอัตลักษณ์ของกลุ่มชนพื้นเมือง เพื่อให้การแปลสามารถสะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของกลุ่มชนพื้นเมืองชัดเจนมากขึ้น

คำสำคัญ: สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ สามบุรี การแปลไทย-จีน

บทนำ

การแปลมักเกี่ยวพันกับสังคม วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปลชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในแต่ละท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน สะท้อนให้เห็นได้จากชื่อของสถานที่นั้นๆ พื้นที่จังหวัดลพบุรี จังหวัดสิงห์บุรีและจังหวัดสระบุรีเป็นพื้นที่ที่มีสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณสถานที่มีชื่อเสียง มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง เชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ ความเชื่อและวัฒนธรรมของท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่สำคัญประจำจังหวัดและในพื้นที่ภาคกลาง นอกจากนี้ในพื้นที่สามจังหวัดยังมีเทศกาลประจำจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้เดินทางเข้ามาเป็นประจำทุกปี การส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ดังกล่าวให้สามารถยกระดับสู่สากลได้ต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ จากแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี พ.ศ. 2561-2565 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562) กำหนดยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ราชภัฏเทพสตรี ออกเป็น 4 ยุทธศาสตร์ประกอบด้วยการพัฒนาท้องถิ่น การผลิตและพัฒนาครู การยกระดับคุณภาพการศึกษาและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ มีเป้าหมายและนโยบายหลักที่รองรับยุทธศาสตร์ดังกล่าวโดยส่งเสริม สนับสนุนให้คณาจารย์ใช้พื้นที่จังหวัดลพบุรี สิงห์บุรี และสระบุรีเป็นสถานที่เพื่อดำเนินการตามพันธกิจทั้งด้านการสอน งานวิจัย การบริการทางวิชาการและการทำงานบำรูงศิลปวัฒนธรรม (Thepsatri Rajabhat University, 2019 : ค) คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยจึงมีหน้าที่ให้บริการทางวิชาการและทำงานบำรูงศิลปวัฒนธรรมในพื้นที่รับผิดชอบสามจังหวัดนี้ มหาวิทยาลัยจึงกำหนดให้พื้นที่สามจังหวัดเรียกชื่อรวมกันว่า “สามบุรี” ซึ่งมีกิจกรรมในการพัฒนาและทำงานบำรูงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นในพื้นที่นี้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการส่งเสริม ผลักดันให้สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน มุ่งสู่การยกระดับสู่สากลให้เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมน้อยอย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยได้มีส่วนร่วมจัดโครงการอบรมผู้นำเที่ยวและจัดทำคู่มือประกอบการอบรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่สามบุรี เพื่อนำไปเผยแพร่ให้แก่สถานศึกษาต่าง ๆ ในพื้นที่ รวมถึงเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ จากภารกิจนี้จึงต้องดำเนินการรวบรวมข้อมูลของสถานที่สำคัญต่าง ๆ จากแหล่งสารสนเทศและข้อมูลเอกสารประชาสัมพันธ์ที่หน่วยงานราชการในพื้นที่เคยจัดทำไว้ หลังจากนั้นนำมาศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อเรียบเรียงเป็นคู่มือการนำเที่ยวในพื้นที่สามบุรีภาคภาษาจีนประกอบ ผู้วิจัยพบว่าปัจจุบันมีแหล่งสารสนเทศที่นำเสนอข้อมูลของสามบุรีไว้มากมาย ทั้งเว็บไซต์ที่หน่วยงานราชการของไทยจัดทำขึ้นและเว็บไซต์ของบริษัททัวร์จากประเทศจีนจัดทำขึ้น รวมถึงเอกสารเผยแพร่ต่าง ๆ ประกอบไปด้วย แผ่นพับประชาสัมพันธ์ หนังสือแนะนำการท่องเที่ยวในประเทศไทยให้แก่นักท่องเที่ยวชาวจีน สื่อวีดิโอที่นำเสนออยู่ในรูปแบบคิวอาร์โค้ด (QR-Code) ให้นักท่องเที่ยวสแกนก่อนเข้าชมสถานที่นั้น ๆ รวมถึงหนังสือเรียนที่มีการกล่าวถึงสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่สามบุรีไว้ให้สืบค้นข้อมูลจำนวนหนึ่ง เมื่อผู้วิจัยนำข้อมูลมาศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบแล้ว พบว่า ในด้านการแปลชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ยังมีรูปแบบการแปลที่แตกต่างกันไป สามารถสรุปได้ดังนี้

1. การแปลชื่อเฉพาะหรือชื่อสถานที่พบว่ามีการแปลเป็นภาษาจีนมากกว่าหนึ่งแบบ เช่น จังหวัดสระบุรี แปลเป็น “北标府” และ “沙拉武里府” ซึ่งการแปลทั้งสองแบบนี้มีที่มาไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์การนำไปใช้สื่อสารที่ต้องคำนึงถึงบริบทแวดล้อมและบุคคลที่ต้องการสื่อสาร

2. การแปลชื่อสถานที่บางแห่งแปลแบบการถอดเสียงอ่าน จนทำให้ไม่สามารถเชื่อมโยงกับลักษณะเด่นของสถานที่นั้น ๆ ได้ส่งผลให้ชาวจีนไม่สามารถเข้าใจได้ว่าสถานที่นั้นคืออะไรหรือเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของสถานที่แห่งนั้น เช่น ศาลลูกศร จังหวัดลพบุรี พบว่ามีการแปลตามการออกเสียงเป็น “路宋神庙” ชาวจีนย่อมมีภาพไม่ออกว่าศาลแห่งนี้มีลักษณะเป็นเช่นไร เชื่อมโยงกับลูกศรอย่างไร รวมถึงไม่เข้าใจที่มาของลูกศร ซึ่งสัมพันธ์กับเรื่องราวเกียรติยศตามความเชื่อของชาวลพบุรีที่เชื่อว่าลูกศรนี้เป็นของพระราม

3. การแปลชื่อสถานที่ของหน่วยงานราชการที่เผยแพร่ในแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ไม่ตรงกันส่งผลให้ผู้ที่ต้องการนำไปใช้ในการสื่อสารต้องศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในเรื่องประวัติและจุดเด่นของสถานที่นั้นเสียก่อน รวมถึงความนิยมในการใช้สืบทอดกันมา จึงตัดสินใจเลือกใช้การแปลคำใดได้แสดงให้เห็นถึงการขาดเอกภาพในการแปล รวมถึงผู้แปลมิใช่คนเดียวกัน เช่นชื่อวัดพระศรีรัตนมหาธาตุ จังหวัดลพบุรี พบว่ามีการแปลที่ต่างกันถึงสี่ชื่อ ส่งผลให้เกิดการสับสนในการนำไปใช้สื่อสารกับชาวจีน

4. ปัญหาการใช้คำศัพท์บางคำยังไม่สะท้อนให้เห็นถึงจุดเด่นของสถานที่นั้น โดยเฉพาะสถานที่ที่เป็นเจดีย์ พระปรางค์ จะพบว่า แม้ในปัจจุบันมีการแปลชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่สามบุรีไว้มากพอสมควรแล้วนั้น ทำให้ปัญหาเรื่องปริมาณการแปลชื่อไม่ได้กลายเป็นอุปสรรคในการนำไปใช้ แต่ปัญหาของการนำไปใช้คือความถูกต้องและความเหมาะสม สัมพันธ์กับเนื้อหา บุคคลที่นำไปใช้ในการสื่อสาร หากนำไปใช้ในการสื่อสารที่กลุ่มเป้าหมายไม่มีความรู้ ความเข้าใจในสถานที่แห่งนั้นดีพอ ย่อมส่งผลให้การสื่อสารเกิดอุปสรรค ทั้งยังไม่สามารถสะท้อนเอกลักษณ์ของสถานที่แห่งนั้นได้อย่างชัดเจน ยิ่งกว่านั้นหากการแปลในลักษณะที่ไม่ยึดโยงกับความหมายหรือลักษณะเด่นของสถานที่สำคัญไปปรากฏในเอกสารเผยแพร่หรือแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ย่อมส่งผลให้ขาดแรงดึงดูดหรือแรงจูงใจในการเชิญชวนให้กลุ่มเป้าหมายเข้ามาท่องเที่ยว

ผู้วิจัยรวบรวมการแปลชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่สามบุรีและได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีด้านการแปลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำเสนอประกอบการวิจัยต่อไป เพื่อศึกษากลวิธีการแปลไทย-จีน และเสนอแนะแนวทางการแปลที่สอดคล้องกับหลักการแปลชื่อเฉพาะให้แก่ผู้ที่สนใจนำไปใช้ประกอบการแปลชื่อสถานที่สำคัญ สามารถนำไปใช้ในการประชาสัมพันธ์สร้างคุณประโยชน์ในด้านการแปล รวมถึงคุณค่าต่อการประชาสัมพันธ์เผยแพร่สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากลวิธีการแปลไทย-จีนของชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่สามบุรี
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการแปลไทย-จีนของชื่อสถานที่สำคัญตามหลักการแปล

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดด้านการแปล

ยูจิน ไนดา (1982 : 2) อธิบายว่าการแปลเป็นการถ่ายทอดความหมายของข่าวสารอย่างใกล้เคียงและเป็นธรรมชาติที่สุดจากภาษาต้นฉบับ โดยการถ่ายทอดความหมายมาก่อนและถ่ายทอดลีลาการเขียนมาเป็นลำดับสอง ไนดาเชื่อว่าการแปลมิใช่เป็นเพียงกระบวนการทางภาษา หากเป็นกระบวนการสื่อสารทางความคิด นักแปลนำเอาความคิดนั้นมาถ่ายทอดในรูปของข้อความที่เป็นภาษาใหม่อย่างบริบูรณ์

Saengaramruang (2002 : 7-9) กล่าวถึงแนวคิดของการแปลไว้ในหนังสือทฤษฎีและหลักการแปลว่า การแปลมิใช่เพียงการแปลรหัสโดยผู้แปลทำหน้าที่เป็นผู้เปลี่ยนรหัสเท่านั้น จำเป็นต้องพิจารณาตัวบททั้งหมดเป็นภาพรวม มีกรอบทางวัฒนธรรมมาเกี่ยวข้อง การแปลจึงเป็นการจัดเรียบเรียงตัวบทเสียใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนดไว้และจัดเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมปลายทาง ผู้แปลที่ดีต้องรู้จักเตือนสติตนเองก่อนที่จะแปลผิดเพราะความบกพร่องทางภาษา ผู้แปลต้องเล็งผลไปให้ผู้รับสาร ตัวบทหรืองานแปลจะต้องเป็นการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร การประเมินผลงานหรือคุณค่างานแปลจึงต้องมาจากสารนั้นสนองตอบความสนใจหรือเงื่อนไขของผู้รับสาร

Saibua (2017 : 1-4) กล่าวว่า การแปลเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการถ่ายทอดความหมาย ภาษา และการสื่อสาร การแปลเกี่ยวข้องกับการสื่อสารใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ การแปลจึงเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมายของบทต้นฉบับลงสู่บทที่เป็นฉบับแปล ความหมายจึงเป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับผู้แปลที่จะต้องเก็บให้ได้ และเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดคุณภาพงานแปล การใช้เสียง คำ วลีหรือประโยคและข้อความที่ประกอบด้วยประโยคหลายๆ ประโยค และแม้แต่การจัดวางวลีใดก่อนหลังจึงมีส่วนสำคัญที่ผู้แปลต้องพิจารณาและถ่ายทอดจากต้นฉบับมาเป็นฉบับแปลด้วย

Fan (2011 : 2) ได้ให้ความหมายของการแปลไว้ว่าเป็นการถ่ายทอดความหมายที่สมบูรณ์ ถูกต้อง ครบถ้วนและชัดเจน จากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง เป็นการนำเนื้อหาจากภาษาหนึ่งถ่ายทอดออกมาโดยใช้อีกภาษาหนึ่งกล่าวถึงความหมายเดิมที่ต้องการแสดงออกมา ดังนั้น การแปลจึงเป็นกระบวนการสำคัญในการติดต่อสื่อสารของมนุษย์ Fan Yuanyang ยังกล่าวเพิ่มเติมว่า มาตรฐานการแปลได้มีนักวิชาการหรือนักแปลในอดีตได้กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานไว้แตกต่างกันไป อาทิ Yan Fu (严复) นักแปลที่มีชื่อเสียงของจีนกำหนดไว้ว่ามาตรฐานการแปลที่ดีประกอบด้วยความน่าเชื่อถือ (信) การถ่ายทอดที่ตรงตามความหมายเดิม (达) และความไพเราะ ใช้ภาษาที่งดงาม (雅) Lu Xun (鲁迅) เสนอแนวคิด “直译观” หมายถึง การแปลนั้นให้ยึดหลักความถูกต้อง แม้งานแปลที่ไม่ไพเราะหรือใช้ภาษาที่ไม่งดงามมากนัก Guo Moruo (郭沫若) เสนอแนวคิด “创作论” หมายถึง การนำความสามารถด้านภาษาของผู้แปลมาสร้างสรรค์งานแปลที่ยังคงรักษาความหมายเดิมของงานต้นฉบับไว้อย่างสร้างสรรค์ เป็นต้น Fan Yuanyang ได้กล่าวว่าแนวคิดของนักแปลทั้งหมดที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่านักแปลต้องรักษาความหมายเดิมของต้นฉบับ และใช้ภาษาที่ไพเราะ ถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานแปลที่มีคุณภาพ

จากแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่า การแปล หมายถึง การถ่ายทอดความหมาย แนวคิดหรือสาระสำคัญของสารต้นฉบับ ออกมาโดยใช้อีกภาษาหนึ่ง เพื่อถ่ายทอดไปยังผู้รับสารกลุ่มเป้าหมาย การแปลจึงต้องพยายามรักษาความหมายหรือสาระสำคัญของต้นฉบับไว้ให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้ฟังหรือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสื่อสารสามารถเข้าใจความหมายได้ตรงกัน

2. แนวคิดด้านการแปลชื่อเฉพาะไทย – จีน

Numtong & Likhidcharoentham (2019 : 120-127) กล่าวว่า คำที่เป็นชื่อเฉพาะต้องแปลให้ตรงกับธรรมเนียมปฏิบัติที่มีมา หากจำเป็นต้องคิดคำแปลขึ้นใหม่ ในกรณีที่แปลจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย ต้องเลือกใช้คำหรือศัพท์ที่เหมาะสม ส่วนการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาจีนต้องเลือกใช้คำหรือศัพท์เรื่องการถอดเสียง โดยทั่วไปการแปลคำชื่อเฉพาะภาษาต่างประเทศเป็นภาษาจีน มีสี่วิธี คือ วิธีการทับศัพท์ แปลความหมาย ผสมระหว่างการแปลความหมายและการทับศัพท์ และแปลโดยใช้วิธีตั้งชื่อใหม่ โดยผู้แปลต้องคำนึงถึงว่าสิ่งที่จะแปลนั้นเคยมีผู้แปลเป็นภาษาจีนไว้แล้วหรือไม่ หากเป็นคำที่ใช้กันทั่วไปและเป็นที่ยอมรับแล้วจะบัญญัติขึ้นใหม่เองมิได้

Gao, et al. (2009 : 59-60) กล่าวถึงหลักการแปลชื่อสถานที่และชื่อเฉพาะต่าง ๆ จากภาษาไทยเป็นภาษาจีนไว้ในแบบเรียนแปลไทย-จีนว่าวิธีการแปลชื่อสถานที่และชื่อเฉพาะมี 4 วิธีหลักคือ 1. การแปลตามการออกเสียง (音译) คือการแปลโดยใช้คำจีนที่ออกเสียงเหมือนกันหรือใกล้เคียงกับเสียงภาษาไทยมากที่สุด เช่น หัวหิน แปลว่า “华欣” หรือธนบุรี แปลว่า “吞武里” เป็นต้น การแปลวิธีนี้อาจเป็นการแปลตามการออกเสียงภาษาจีนแต่จึดตามความคุ้นชินที่ยึดถือกันเป็นเวลานาน การแปลตามการออกเสียงฟังระว่างการใช้คำศัพท์จีนที่มีความหมายเชิงลบหรือสร้างความเข้าใจผิดได้ 2. การแปลตามความหมาย (意译) คือการแปลชื่อสถานที่และชื่อเฉพาะตามความหมายนั้น เช่น ถนนวิทยุ แปลว่า “无线电” หรือ ทวีปอเมริกาใต้ แปลว่า “南美洲” 3. การแปลแบบผสม (音译混译) คือการแปลชื่อภาษาไทยเป็นจีนโดยแปลส่วนหนึ่งตามการออกเสียง และอีกส่วนหนึ่งแปลตามความหมาย เช่น ถนนเยาวราช แปลว่า “耀华力路” หรือเกาะภูเก็ต แปลว่า “普吉岛” เป็นต้น และ 4. การแปลตามความนิยม (约定俗成译) คือการแปลชื่อภาษาไทยเป็นจีนโดยไม่ยึดตามหลักเกณฑ์ที่กล่าวมาก่อนหน้านี้ แต่เป็นการตั้งชื่อใหม่ตามลักษณะพิเศษของบุคคลหรือสถานที่นั้นๆ และนิยมใช้กันมา ยอมรับโดยทั่วกัน เช่น ถนนราชดำเนิน แปลว่า “五马路” หรือ วัดไตรมิตร แปลว่า “金佛寺” เป็นต้น

Jatupornpimol (2014 : 229-240) ระบุว่า การแปลชื่อสถานที่สำคัญจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน มีทั้งหมดห้าวิธี ประกอบด้วย 1. การแปลทั้งหมด คือการแปลชื่อความหมายในภาษาไทยเป็นภาษาจีนทุกคำ 2. การละคำ หมายถึงการละคำบางคำออกไป แต่ยังสามารถแสดงความหมายหลักของชื่อได้ 3. การขยายความ หมายถึงการเลือกใช้คำที่ไพเราะละเอียดมากขึ้น แต่

โดยรวมมีความหมายไม่แตกต่างกันไปจากภาษาไทยมากนัก 4. การเติมคำ หมายถึงการเติมคำบอกประเภทสถานที่หรือรายละเอียดของสถานที่ และ 5. การตั้งชื่อใหม่ จะใช้ในกรณีที่ตั้งชื่อค่อนข้างยาว ยากแก่การแปล แม้ว่าชื่อที่ตั้งใหม่จะแตกต่างจากชื่อเดิม แต่ยังสามารถแสดงลักษณะเด่นของสถานที่ได้

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปลชื่อสถานที่จากภาษาไทยเป็นภาษาจีน

จากการสืบค้นเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบงานวิจัยของ Chaitheerasuwet & Srihirun (2019) เรื่องชื่อสถานที่ท่องเที่ยวล้าปาง: กลวิธีและข้อผิดพลาดที่พบในการแปลภาษาไทยเป็นภาษาจีน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการแปลชื่อสถานที่ท่องเที่ยวภาษาไทยเป็นภาษาจีนของจังหวัดล้าปาง รวมถึงการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดที่พบในการแปล โดยรวบรวมข้อมูลชื่อสถานที่ท่องเที่ยวที่แปลเป็นภาษาจีนในจังหวัดล้าปาง จำนวน 66 สถานที่ พบว่ามีการแปลชื่อภาษาจีนไว้จำนวน 101 ชื่อ ผลการศึกษางานวิจัยนี้ระบุว่า กลวิธีที่ใช้ในการแปลชื่อสถานที่ท่องเที่ยวมี 7 กลวิธี ได้แก่ การแปลทับศัพท์ การแปลเอาความ การแปลแบบกึ่งทับศัพท์กึ่งเอาความ การเพิ่มคำ การละคำ การละและเพิ่มคำ และการตั้งชื่อใหม่ ส่วนข้อผิดพลาดที่พบในการแปลแบ่งออกได้ 4 ประเภท คือ ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการเลือกใช้คำในภาษาแปล โครงสร้างภาษาในบทแปล การเลือกใช้กลวิธีการแปลที่ไม่เหมาะสมกับต้นฉบับ และการใช้ตัวอักษรจีนผิด งานวิจัยนี้ได้ให้ข้อสรุปถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดเกิดจากผู้แปลขาดความเข้าใจด้านวิธีการแปล ขาดความชำนาญในการใช้ภาษา ไม่เข้าใจบริบทและวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับและภาษาแปล

งานวิจัยของ Todongtong & Netsombutphol (2019) เรื่องกลวิธีการแปลชื่อสถานที่ท่องเที่ยวภาษาไทยในภาษาจีน: กรณีศึกษาหนังสือ《畅游泰国》Guide To Thailand งานวิจัยนี้ได้รวบรวมรายชื่อสถานที่ท่องเที่ยวที่ปรากฏในหนังสือจำนวนทั้งหมด 142 รายชื่อ นำมาศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการแปลเป็นภาษาจีน ผลการวิจัยพบว่ากลวิธีการแปลที่พบมากที่สุดคือการแปลแบบผสมมีจำนวนมากถึง 82 รายชื่อ อันดับที่ 2 คือกลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ อันดับที่ 3 คือกลวิธีการแปลแบบขยายความ อันดับที่ 4 คือกลวิธีการแปลเอาความหมาย อันดับที่ 5 กลวิธีแบบอื่นๆและอันดับสุดท้ายคือการแปลแบบถอดเสียง

นอกจากนี้ยังมีบทความวิจัยของ Jatupornpimol (2014) เรื่อง “การแปลชื่อสถานที่ท่องเที่ยวภาษาไทยเป็นภาษาจีน” วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแปลชื่อสถานที่ท่องเที่ยวภาษาไทยเป็นภาษาจีนและเพื่อเสนอหลักการแปลชื่อสถานที่ท่องเที่ยวภาษาไทยเป็นภาษาจีน งานวิจัยนี้ได้รวบรวมรายชื่อสถานที่ท่องเที่ยวภาษาไทยและภาษาจีนจาก 5 แห่ง ประกอบด้วย พจนานุกรม หนังสือท่องเที่ยว แผ่นพับ อินเทอร์เน็ตและการสัมภาษณ์โดยรวบรวมรายชื่อสถานที่ท่องเที่ยวภาษาไทยได้จำนวน 980 ชื่อและรายชื่อสถานที่ท่องเที่ยวภาษาจีนจำนวน 1,072 ชื่อ โดยชื่อบางชื่อมีการแปลหลายแบบ ผลการวิจัยพบว่าชื่อที่ใช้วิธีการแปลมีจำนวน 459 ชื่อและชื่อที่ใช้วิธีการถอดถอดเสียงจำนวน 613 ชื่อ งานวิจัยนี้ได้นำเสนอเฉพาะส่วนของชื่อที่ใช้วิธีการแปลเท่านั้น ซึ่งสามารถจำแนกวิธีการแปลได้ 5 วิธี ประกอบด้วย 1. การแปลทั้งหมด 2. การละคำ 3. การขยายความ 4. การเติมคำ และ 5. การตั้งชื่อใหม่ งานวิจัยดังกล่าวได้เสนอว่าการแปลทั้งหมดเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับการแปลชื่อสถานที่ท่องเที่ยวไทยเป็นภาษาจีนมากที่สุด เนื่องจากชื่อสถานที่ที่ใช้วิธีการแปลเช่นนี้จะสามารถรักษาความหมายของชื่อในภาษาต้นฉบับไว้ได้ครบถ้วน

สำหรับวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง พบวิทยานิพนธ์ของ Wongchun (2017) เรื่องศึกษาการแปลไทย-จีนชื่อจังหวัดในประเทศไทย 77 จังหวัด 《泰国77个府名泰译汉研究》 มุ่งศึกษาวิธีการแปลไทย-จีนของชื่อจังหวัดในประเทศไทยที่สัมพันธ์กับประวัติความเป็นมาของแต่ละจังหวัด ที่มาของชื่อจังหวัดและปัญหาการแปลชื่อจังหวัดที่ยังพบปัญหาเรื่องการแปลที่ไม่ตรงกัน ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายหรือผู้รับสารที่เป็นชาวจีนเกิดความสับสนในการนำไปใช้สื่อสาร วิทยานิพนธ์นี้เสนอว่าสาเหตุที่การแปลชื่อจังหวัดไม่เหมือนกันเกิดขึ้นจากการแปลชื่อจังหวัดบางจังหวัดเป็นภาษาจีนใช้คำที่มีเสียงใกล้เคียงกัน แต่เลือกใช้ตัวอักษรจีนแตกต่างกัน หรือผู้แปลเลือกใช้ตัวอักษรจีนที่แตกต่างไปจากการออกเสียงเดิมทั้งหมด ประการที่สองชาวจีนที่เคยแปลชื่อจังหวัดในอดีตนิยมใช้วิธีการแปลตามการออกเสียงเป็นภาษาจีนแต่จืด แต่ต่อมาเริ่มนิยมใช้ภาษาจีนกลางมากขึ้นหรือชาวไทยที่แปลชื่อจังหวัดเป็นภาษาจีนจะคำนึงถึงประวัติความเป็นมา สภาพภูมิศาสตร์และจุดเด่นของจังหวัดนั้นประกอบ จึงใช้วิธีการแปลแบบผสมทั้งยึดตามการออกเสียงและตามความหมายที่สัมพันธ์กับความเป็นมาของจังหวัด รวมถึงแปลตามความนิยมที่ใช้สืบต่อกันมา นอกจากนี้ยังได้สรุปว่าการแปลชื่อจังหวัดลพบุรีมีใช้ทั้งวิธีการแปลตามการออกเสียงผสมกับความหมาย (音意混译) คือคำว่า “华富里府” ส่วนคำว่า “塔欣” ใช้กลวิธีการแปลแบบตามความนิยม (约定俗成) ชื่อจังหวัดสิงห์บุรีเป็นการแปลตามเสียงอ่านและชื่อจังหวัดสระบุรีใช้

กลวิธีการแปลทั้งการแปลตามการออกเสียงและการแปลตามความนิยม ขึ้นอยู่กับผู้ที่แปลเป็นชาติใดและต้องการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายชาติใด

จากงานวิจัย เอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า งานวิจัยข้างต้นมุ่งศึกษาวิธีการแปลชื่อสถานที่ในประเทศไทยยังพบปัญหาความแตกต่างในการแปล สถานที่บางแห่งมีการแปลเป็นภาษาจีนมากกว่าหนึ่งรูปแบบ จากผลการวิจัยข้างต้นยังพบว่ารูปแบบการแปลชื่อสถานที่ที่นิยมใช้จะประกอบด้วยวิธีการแปลตามการออกเสียง การแปลตามความหมายและแบบผสมทั้งเสียงและความหมาย ทั้งนี้ยังมีปัจจัยด้านผู้แปลและกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการจะสื่อสารเป็นตัวกำหนดในการเลือกวิธีการแปลอีกด้วย สถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นนั้น ๆ ดังนั้นการแปลชื่อสถานที่จึงต้องสะท้อนให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของสถานที่ทั้งในด้านความเป็นมา ประวัติศาสตร์และลักษณะเด่น ทั้งนี้ ในปัจจุบันการศึกษาวิจัยด้านการแปลชื่อสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ยังจำกัดเฉพาะในพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ยังคงมีสถานที่สำคัญในประเทศไทยอีกมากที่ควรค่าแก่การศึกษาในด้านการแปล

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่งานวิจัยนำมาใช้เป็นกรณีศึกษา ได้แก่ ชื่อสถานที่ท่องเที่ยวที่แปลเป็นภาษาจีนในเขตพื้นที่สามบุรี จำนวนทั้งสิ้น 48 ชื่อ จากสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ 33 แห่งโดยนำข้อมูลมาจากแหล่งสารสนเทศ ดังนี้

1. ข้อมูลชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในจังหวัดลพบุรีมาจากแหล่งข้อมูล ดังนี้
 - 1.1 คู่มือการนำเที่ยวชุมชนท้องถิ่นสู่สากล ของศูนย์ภาษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
 - 1.2 หนังสือ 泰国 (2000) ผู้แปลคือ Mo Ke (莫苛) Meng He (蒙和) สำนักพิมพ์ 中国水利水电出版社
 - 1.3 เว็บไซต์แนะนำการท่องเที่ยวของ จส.100 ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

http://www.js100.com/tourismthailand/cn/site/location_detail/index/23. (สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564)

- 1.4 เว็บไซต์แนะนำจังหวัดลพบุรี คัดมาจากหนังสือ 《畅游泰国七十六府》 ผู้เขียนคือ

林娟 <https://m2.allhistory.com/detail/591055df55b542257a01f2e2>. (สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564)

- 1.5 เว็บไซต์แนะนำจังหวัดลพบุรีจาก

<https://baike.baidu.com/item/%E5%8D%8E%E5%AF%8C%E9%87%8C%E5%BA%9C>. (สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564)

- 1.6 แผ่นพับแนะนำการท่องเที่ยวจังหวัดลพบุรี 旅游九座寺庙 宫殿 城池 拉窝 (华富里府原名) จัดทำโดยสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ภาคกลาง เขต 7

2. ข้อมูลชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในจังหวัดสระบุรีมาจากแหล่งข้อมูล ดังนี้

- 2.1 คู่มือการนำเที่ยวชุมชนท้องถิ่นสู่สากล ของศูนย์ภาษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

- 2.2 เว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ของจังหวัดสระบุรี <http://www.saraburi.go.th/web2/frontpage>. (สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์

2564)

- 2.3 เว็บไซต์แนะนำจังหวัดสระบุรี <https://zh.wikipedia.org/wiki/%E6%B2%99%E6%8B%89%E6%AD%A6%E9%87%8C%E5%BA%9C>. (สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564)

3. ข้อมูลชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในจังหวัดสิงห์บุรีมาจากแหล่งข้อมูล ดังนี้

- 3.1 คู่มือการนำเที่ยวชุมชนท้องถิ่นสู่สากล ของศูนย์ภาษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

- 3.2 เว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ของจังหวัดสิงห์บุรี http://www.singburi.go.th/_2017/frontpage. (สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์

2564)

- 3.3 เว็บไซต์แนะนำการท่องเที่ยวของ จส.100 ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

http://www.js100.com/tourismthailand/cn/site/province_detail/index/59. (สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564)

- 3.4 เว็บไซต์แนะนำจังหวัดสิงห์บุรี

<https://baike.baidu.com/item/%E4%BF%A1%E6%AD%A6%E9%87%8C%E5%BA%9C>. (สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2564)

แหล่งสารสนเทศ เอกสารเผยแพร่ต่าง ๆ ผู้วิจัยคัดสรรจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่มีความน่าเชื่อถือ พิจารณาจากความสมบูรณ์ของข้อมูล จำนวนสถานให้ใกล้เคียงกันในแต่ละจังหวัดและพิจารณาจากกลวิธีการแปลที่เลือกประกอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างครบถ้วน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การถ่ายถอดเสียงอ่านจากภาษาจีนเป็นภาษาไทยยึดเกณฑ์การถ่ายถอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักษรวิธีไทยของคณะกรรมการสืบค้นประวัติศาสตร์ไทยในเอกสารจีน สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี พ.ศ.2543 แต่ขออนุโลมให้ถอดเสียง zh ch sh เป็น จ; ซ/จ; ส/ซ โดยไม่ขีดเส้นใต้ ส่วนคำศัพท์ที่ใช้อย่างแพร่หลายในประเทศไทยแล้ว ผู้วิจัยจะถ่ายถอดเสียงตามความนิยม

2. งานวิจัยนี้มีได้มุ่งเน้นนำเสนอการแปลที่ถูกต้องหรือแปลผิด เพื่อป้องกันความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนระหว่างองค์กรหรือสื่ออื่น ๆ ที่ได้เผยแพร่ชื่อภาษาจีนไปแล้ว ผู้วิจัยมุ่งเน้นนำเสนอวิธีการแปลชื่อสถานที่สำคัญที่พบจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการแปลไทย-จีนตามหลักการแปล ดังนั้นเนื้อหาหลักของบทความนี้จะมีลักษณะเชิงวิชาการมากกว่าการวิจิตร

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการศึกษาข้อมูลที่ได้ วิเคราะห์การแปลไทย-จีน ดังนี้

1. กำหนดขอบเขตการศึกษาและรวบรวมข้อมูล โดยคัดเลือกสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่สามบุรีให้มีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน แล้วรวบรวมชื่อสถานที่ที่แปลไทย-จีนจากแหล่งข้อมูลสารสนเทศ เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ สามารถสืบค้นได้ รวมถึงรวบรวมจากแหล่งข้อมูลชื่อสถานที่จากหนังสือ เอกสารเผยแพร่ต่าง ๆ และลงพื้นที่ไปศึกษาการแปลชื่อในสถานที่ใกล้เคียงที่สามารถเดินทางไปได้

2. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลแล้วนำมาจัดกลุ่มโดยการสร้างตารางเปรียบเทียบการแปล เพื่อให้เห็นความเหมือนและความแตกต่างในการแปลง่ายยิ่งขึ้น แล้วนำมาวิเคราะห์ความแตกต่างในการแปล

3. ศึกษาวิธีการแปลโดยนำแนวคิด ทฤษฎีการแปลชื่อสถานที่มาเป็นแนวทางการศึกษาวิเคราะห์ ผู้วิจัยยึดหลักการวิธีการแปลแบบถอดตามเสียงอ่าน การแปลตามความหมายการแปลแบบผสมทั้งเสียงและความหมาย การแปลแบบตั้งชื่อใหม่ และการแปลแบบอื่น ๆ

4. สรุปผลการศึกษาวิธีการแปลและเสนอแนะแนวทางในการแปลที่เหมาะสมเพื่อให้การแปลชื่อสถานที่สามารถถ่ายทอดเอกลักษณ์ของสถานที่แห่งนั้นตามหลักการการแปลที่ถูกต้อง

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาหลังจากผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลรายชื่อและการแปลชื่อไทย-จีนของสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่สามบุรี พบว่า วิธีการแปลที่นิยมใช้ส่วนมากเป็นการแปลแบบผสมวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านสามารถออกเสียงชื่อสถานที่แห่งนั้นได้ใกล้เคียงกับชื่อภาษาไทยและสามารถทราบถึงลักษณะทางกายภาพของสถานที่แห่งนั้นไปพร้อมกัน

แนวทางการแปลไทย-จีนของชื่อสถานที่สำคัญตามหลักการแปล ผู้วิจัยเสนอแนะแนวทางการแปลที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของพื้นที่ โดยเสนอแนะแนวทางตั้งแต่นั้นก่อนแปล ผู้แปลต้องทำความเข้าใจในชื่อสถานที่ ขั้นตอนขณะแปลพยายามหาคำศัพท์ที่ออกเสียงและมีความหมายใกล้เคียงกับภาษาไทย และขั้นตอนหลังแปล ผู้แปลต้องมีการตรวจสอบทั้งการออกเสียงและความหมายให้เหมาะสม รายละเอียดในส่วนนี้จะปรากฏไว้ในส่วนอภิปรายผลการวิจัย

รายละเอียดของวิธีการแปล ผู้วิจัยแยกรายชื่อตามจังหวัด ดังตารางด้านล่างนี้

Table 1 รายชื่อและการแปลชื่อไทย-จีนของสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่จังหวัดลพบุรี

ที่	รายชื่อสถานที่ภาษาไทย	รายชื่อสถานที่ภาษาจีน	กลวิธีการแปล			
			ถอดเสียง	แปลตามความหมาย	แบบผสม	แบบตั้งชื่อใหม่
1	พระนารายณ์ราชนิเวศน์	1.那莱王皇宫 2.那莱王宫			✓ ✓	
2	ศาลพระกาฬ	1.帕甘庙 2.桑帕康寺			✓ ✓	
3	พระปรางค์สามยอด	1.三峰塔 2.帕帮三育	✓	✓		
4	เทวสถานปรางค์แขก	1.邦客寺 2.特瓦萨谈·帮卡寺			✓ ✓	
5	วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ	1.帕西拉塔纳玛哈踏寺 2.帕席拉达那玛哈塔寺 3.哇拍史玛哈它寺 4.帕斯拉塔那·玛哈达	✓		✓ ✓ ✓	
6	วัดเชิงท่า	称塔寺庙			✓	
7	ศาลลูกศร	路宋神庙			✓	
8	วัดมณีชลขันธ์	马尼充蜡扛寺庙			✓	
9	วัดเสาธงทอง	韶通东寺庙			✓	
10	วัดตองปุ	龙补寺庙			✓	
11	ศาลหลักเมือง	华富里城隍廟		✓		
12	วัดเขาวงพระจันทร์	哇考翁拍珍古寺			✓	
13	พระที่นั่งดุสิตสวรรค์ธัญญ มหาปราสาท	都实玛哈帕萨殿			✓	
14	พระที่นั่งพิมานมงกุฏ	菲曼蒙库亭			✓	
15	พระที่นั่งสุทธาสวรรค์	苏塔萨汶亭			✓	
16	พระที่นั่งจันทร์พิศาล	昌塔帕桑亭			✓	
17	วัดสันเปาโล	三宝罗寺			✓	
18	บ้านหลวงรับราชทูต วิ ชาเยนทร์	维差验宅			✓	
ผลรวม			2	2	21	0

ผู้วิจัยรวบรวมชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่จังหวัดลพบุรีจำนวน 18 สถานที่ จำนวน 25 ชื่อ ผลการวิเคราะห์พบว่าส่วนใหญ่ใช้วิธีการแปลแบบผสมมากที่สุด สังเกตได้จากการแปลส่วนหนึ่งตามการออกเสียงในภาษาไทย และแปลลักษณะทางกายภาพของสถานที่แห่งนั้นตามความหมาย สถานที่บางแห่งมีการแปลชื่อเป็นภาษาจีนมากกว่าหนึ่งชื่อใช้ตัวอักษรจีนที่แตกต่างกัน

Table 2 รายชื่อและการแปลชื่อไทย-จีนของสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี

ที่	รายชื่อสถานที่ภาษาไทย	รายชื่อสถานที่ภาษาจีน	กลวิธีการแปล			
			ถอดตามเสียงอ่าน	ตามความหมาย	แบบผสม	แบบตั้งชื่อใหม่
1	อนุสาวรีย์วีรชนค่ายบางระจัน	1.挽叻昌英雄纪念碑 2.挽拉曾阵营公园和英雄纪念碑			✓ ✓	
2	วัดโพธิ์เก้าต้น	1.坡高敦寺 2.哇坡九顿寺			✓ ✓	
3	วัดประโชติการาม	巴拉措狄嘎拉姆寺			✓	
4	วัดพระนอนจักรสีห์วรวิหาร	1.扎克拉西沃拉威汉卧佛寺 2.乍史卧佛寺			✓	
5	วัดพิบูลทอง	1.披古通寺 2.玉佛寺 3.哇披功汤寺			✓ ✓	✓
6	วัดสว่างอารมณ์	1.萨旺阿罗姆寺 2.哇沙旺阿隆寺			✓ ✓	
7	แหล่งโบราณสถานเตาเผาแม่น้ำน้อย	窑内河博物馆			✓	
8	วัดม่วง	孟山武里寺			✓	
รวม			0	0	13	1

จากตารางที่ 2 ผู้วิจัยได้รวบรวมสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรีได้จำนวน 8 สถานที่ ชื่อสถานที่ที่แปลเป็นภาษาจีนได้ทั้งหมด 14 ชื่อ ผลการวิเคราะห์พบว่า ชื่อสถานที่ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการแปลแบบผสมมากที่สุด ในบางสถานที่จะใช้วิธีการแปลแบบผสมทั้งเสียงอ่านและความหมาย บางสถานที่ใช้วิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ ในกรณีนี้ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นการยืมคำแปลจากสถานที่สำคัญที่อื่นในประเทศไทยมาใช้กับสถานที่ในจังหวัดสิงห์บุรีให้เห็นถึงระดับความสำคัญของสถานที่แห่งนั้นเด่นชัดขึ้น หรือขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้แปลที่ต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของสถานที่แห่งนั้น

Table 3 รายชื่อและการแปลชื่อไทย-จีนของสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่จังหวัดสระบุรี

ที่	รายชื่อสถานที่ภาษาไทย	รายชื่อสถานที่ภาษาจีน	กลวิธีการแปล			
			ถอดตามเสียงอ่าน	ตามความหมาย	แบบผสม	แบบตั้งชื่อใหม่
1	วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหาร	1.佛陀足印寺 2.佛足印寺		✓ ✓		
2	วัดพระพุทธฉาย	拍甫采寺			✓	
3	อุทยานแห่งชาติเขาสามหลั่น	考三冷国家公园			✓	
4	หอวัฒนธรรมพื้นบ้านไท-ยวน	泰沅文化中心			✓	
5	ชุมชนโบราณบ้านต้นตาล	班栋丹古村			✓	
6	ถ้ำพระโพธิสัตว์	探拍菩萨洞			✓	
7	ถ้ำพระธาตุเจริญธรรม	探拍它乍能摊洞			✓	
ผลรวม			0	2	6	0

จากตารางที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่จังหวัดสระบุรีได้จำนวน 7 แห่ง ชื่อสถานที่ที่แปลเป็นภาษาจีนจำนวน 8 ชื่อ ส่วนใหญ่จะใช้วิธีการแปลแบบผสมจากการออกเสียงและความหมายของสถานที่แห่งนั้น นอกจากนี้จะพบว่า หากเป็นการแปลตามความหมายยังมีความแตกต่างในการเลือกใช้คำศัพท์หรือตัวอักษรจีนอยู่ แต่ความหมายจากแปลชื่อสถานที่แห่งนั้นใกล้เคียงกัน ผู้อ่านย่อมเข้าใจในความหมายได้ตรงกัน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการดำเนินการรวบรวมและศึกษาวิธีการแปลชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่สามบุรีจำนวนสถานที่ทั้งหมด 33 แห่ง ชื่อสถานที่ที่แปลเป็นภาษาจีนทั้งหมดจำนวน 47 ชื่อ พบว่า วิธีการแปลที่นิยมใช้ส่วนมากเป็นการแปลแบบผสมมากถึง 40 ชื่อ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านสามารถออกเสียงชื่อสถานที่แห่งนั้นได้ใกล้เคียงกับชื่อภาษาไทยและสามารถทราบถึงลักษณะทางกายภาพของสถานที่แห่งนั้นไปพร้อมกัน ซึ่งเป็นวิธีการแปลที่พบได้บ่อยสำหรับการแปลชื่อสถานที่และชื่อเฉพาะ

ในด้านการแปลชื่อสถานที่ตามการออกเสียง ยังพบข้อแตกต่างในการเลือกใช้ตัวอักษรจีนหรือคำศัพท์ที่บ่งบอกถึงลักษณะของสถานที่แห่งนั้น โดยเฉพาะสถานที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับศาสนาผู้วิจัยพบว่าหากสถานที่แห่งนั้นมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานหรือเป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียง จนเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดนั้น จะมีการแปลชื่อสถานที่มากกว่าหนึ่งชื่อ เช่น พระนารายณ์ราชนิเวศน์ของจังหวัดลพบุรีจะพบการแปลชื่อเป็น “那莱王皇宫” และ “那莱王宫” แตกต่างกันในการเลือกใช้คำบรรยายลักษณะสถานที่ระหว่าง “王宫” “皇宫” ตามพจนานุกรมจีน-ไทย ฉบับใหม่ของ lamworamet (2014) ได้ให้ความหมายของสองคำนี้ไว้ว่า “王宫” หมายถึงราชวัง (p.1428) และ “皇宫” หมายถึงพระราชวัง (p.571) ส่วนคำว่า “那莱” (นำไหล) เป็นการแปลตามการออกเสียงพระนามของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ผู้ก่อตั้งพระราชวังแห่งนี้ในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีให้เป็นที่ประทับส่วนพระองค์และยกฐานะเมืองละโว้หรือลพบุรีในอดีตให้มีฐานะเป็นพระราชธานีแห่งที่สอง ดังนั้น ในอดีตนารายณ์ราชนิเวศน์เป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์ ผู้แปลจึงมีการแปลลักษณะของสถานที่แห่งนี้เป็น “皇宫” Jatupompimol (2014 : 236) ได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับการแปลคำว่า “ราชนิเวศน์” ไว้ว่าคำนี้เป็นคำบอกสถานะของสถานที่ที่หมายถึงพระราชวังสำหรับเชื้อพระวงศ์ประทับระหว่างเสด็จแปรพระราชฐาน ซึ่งบางครั้งอาจมีผู้แปลคำนี้ว่า “行宫”

อนุสาวรีย์วีรชนค่ายบางระจันของจังหวัดสิงห์บุรีจะพบการแปลชื่อเป็น “挽叻昌英雄纪念碑” และ “挽拉曾阵营公园和英雄纪念碑” คำแปลสองคำนี้สามารถแสดงถึงการบรรยายลักษณะทางกายภาพของสถานที่ที่เป็นอนุสาวรีย์ รวมถึงพื้นที่โดยรอบที่เป็นอุทยานค่ายบางระจันที่จัดไว้เพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ภายในอุทยาน ประกอบด้วย อนุสาวรีย์ วีรชน ค่ายจำลองที่สร้างขึ้นใหม่ตามแบบโบราณและอาคารศูนย์การศึกษาประวัติศาสตร์ จะเห็นว่าคำแปลแรกจะเน้นเฉพาะในส่วนอนุสาวรีย์เท่านั้น ส่วนคำแปลหลังจะพยายามสื่อถึงทั้งอนุสาวรีย์และอุทยาน ผู้แปลเลือกใช้คำว่า “公园” หมายถึง “สวนสาธารณะ” ซึ่งมีการใช้คำนี้ในการแปลอุทยานสำคัญในประเทศไทยไว้ด้วย เช่น อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีอยุธยา มีผู้แปลว่า “大城府历史公园” หรืออุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย มีผู้แปลว่า “素可泰历史公园” ดังนั้นคำว่า “公园” จึงถูกนำมาใช้ในการแปลคำว่าอุทยานที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์อย่างแพร่หลาย ส่วนการแปลชื่อเฉพาะของค่ายบางระจัน พบว่าการแปลชื่อทั้งสองรูปแบบที่ผู้วิจัยค้นพบจะออกเสียงใกล้เคียงกับภาษาไทย คำแปลแรก “挽叻昌” นี้จะอ่านออกเสียงได้เป็น “หวั่นเลอซัง” ส่วนคำแปลหลัง “挽拉曾” นี้จะอ่านออกเสียงได้เป็น “หวั่นลาเจิง” ซึ่งใกล้เคียงกับชื่อภาษาไทยอยู่บ้าง นอกจากนี้คำแปลหลังยังแสดงให้เห็นถึงประวัติความเป็นมาของการยกย่องเชิดชูชาวบ้านบางระจันในการตั้งค่ายทหารต่อสู้กับข้าศึกที่เข้ามาบุกรุกในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีจนเป็นที่เลื่องลือ ผู้แปลจึงเพิ่มเติมคำว่า “阵营” หมายถึงค่ายที่ใช้สำหรับการต่อสู้ข้าศึกศัตรู (lamworamet, 2014 : 1808)

วัดพระพุทธบาทราชวรมหาวิหารของจังหวัดสระบุรีจะพบการแปลชื่อเป็น “佛陀足印寺” และ “佛足印寺” จากตัวอย่างนี้จะเห็นถึงข้อแตกต่างในด้านการเลือกใช้คำศัพท์อย่างชัดเจน คำแปลแรกจะใช้คำว่า “佛陀” ส่วนคำแปลหลังจะใช้เพียงคำว่า “佛” เพียงอย่างเดียว ซึ่งในบริบทชื่อสถานที่ดังกล่าวล้วนล้วนหมายถึง “พระพุทธเจ้า” แสดงให้เห็นว่าผู้แปลคำแปลแรกต้องการเน้นให้เห็นถึงลักษณะเด่นของรอยพระบาทนี้ว่าเป็นขององค์พระพุทธเจ้าตามความเชื่อและตำนานในอดีตจนเป็นที่มาของชื่อวัดแห่งนี้ที่กล่าวไว้ว่า

“เจ้าเมืองสระบุรีสืบได้ความจากนายพรานบุญว่า ครั้งหนึ่งออกไปล่าเนื้อในป่าใกล้เชิงเขา ยิ่งถูกเนื้อตัวหนึ่งเจ็บหนักขึ้นไปบนไหล่เขา ชุกเข้าเชิงไม้หายไ้ พอบัดเดี๋ยวกก็เห็นเนื้อตัวนั้นวิ่งออกจากเชิงไม้เป็นปกติอย่างเก่า พรานบุญประหลาดใจจึงตามขึ้นไปดูสถานที่ที่เนื้อหนีขึ้นไป พบรอยปรากฎอยู่ในศิลา มีลักษณะเหมือนรูปรอยเท้าคน ขนาดยาวประมาณสักศอกเศษและในรอยนั้นมึน้ำขัง พรานบุญเข้าใจว่าบาดแผลของเนื้อตัวที่ถูกตบยั้งคงหายเพราะตม้ น้ำในรอยนั้น จึงวกน้ำลงเอามาทาตัว บรรดาโรคผิวหนังกลางเกลื่อนก็หายสิ้นไป เจ้าเมืองสระบุรีจึงสอบสวนความจริงและตรวจค้นพบรอยนั้นสมดังคำบอกเล่าของนายพรานบุญ จึงมีใบบอกแจ้งเรื่องเข้ามายังกรุงศรีอยุธยา สมเด็จพระเจ้าทรงธรรมจึงเสด็จพระราชดำเนินไป ณ ที่เขานั้น เมื่อได้ทอดพระเนตรเห็นรอยจึงทรงพระราชวิจารณ์ตระหนักแน่ว่าคงเป็นรอยพระพุทธรูปบาทเกิดพระราชศรัทธา สมควรยกย่องบูชา จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ช่างก่อเป็นคฤหหลังน้อย สวมรอยพระพุทธรูปบาทไว้”

(Kokkum, 2005 : 24-25; Manager Online Chinese view, 2016)

ดังนั้น เมื่อพิจารณาวิธีการแปลสถานที่แห่งนี้ข้างต้น พบว่า มีการแปลที่แตกต่างกันตามการถ่ายทอดเสียงอ่านและการแสดงจุดเด่นของสถานที่แห่งนั้น รวมถึงการเลือกใช้ตัวอักษรหรือคำศัพท์ภาษาจีนที่แตกต่างกันไปตามความเข้าใจของผู้แปล ปัญหาการแปลชื่อเฉพาะที่มักพบได้บ่อยคือขาดเอกภาพในงานแปล การเลือกใช้คำไม่สม่ำเสมอ ส่งผลให้การใช้ภาษาหรือการเลือกใช้ตัวอักษรจีนเพื่อมาสื่อความหมายของสถานที่แห่งนั้นถูกลดความสำคัญลง สอดคล้องกับแนวคิดหลักการแปลของ Numtong & Likhidcharoentham (2019 : 127) ที่ได้เสนอหลักการแปลชื่อเฉพาะไว้ ผู้แปลควรพิจารณาเลือกหลักการแปลที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความเป็นเอกภาพทางภาษาเป็นสำคัญ รวมถึงศึกษาค้นคว้าว่ามีการแปลชื่อเฉพาะดังกล่าวที่ใช้อย่างแพร่หลายหรือไม่ หากเป็นคำที่ใช้ทั่วไปและเป็นที่ยอมรับแล้ว ผู้แปลจะบัญญัติขึ้นใหม่มิได้

ในด้านการเลือกใช้คำนามทั่วไปประกอบการแปลชื่อสถานที่ที่เป็นประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของสถานที่แห่งนั้น รวมถึงส่งผลต่อการบรรยายให้เห็นถึงลักษณะสำคัญทางกายภาพของสถานที่แห่งนั้น โดยเฉพาะสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับศาสนา จากตัวอย่างการแปลไทย-จีนของชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่สามบุรีจะพบว่า “วัด” จะมีการใช้คำสำคัญสองคำคือคำว่า “寺” และ “庙” พจนานุกรมจีน-ไทย ฉบับใหม่ของเชียรชัย เอี่ยมวรเมธ ได้ให้ความหมายของสองคำนี้ว่า “寺” หมายถึง 1. สถานที่ทำการในสมัยโบราณ ศาลว่าการในสมัยโบราณ 2. วัด อาราม 3. สุเหร่า มัสยิด (Iamworamet, 2014 : 1308) ส่วนคำว่า “庙” นั้นหมายถึง 1. ศาลที่เป็นที่ตั้งวิญญาณบรรพบุรุษ 2. ศาลอันเป็นที่ตั้งบูชาพระพุทธรูปหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงในประวัติศาสตร์ 3. งานวัด (Iamworamet, 2014 : 941) จากการรวบรวมชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่สามบุรีจะพบว่า หากสถานที่ที่เป็นวัดจะมีการใช้คำว่า “寺” หรือ “庙” หรือ “寺庙” ต่างกันอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้ยังพบว่าสถานที่ที่เป็นศาลจะใช้คำว่า “庙” ลงท้ายคำเดียวอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นว่าผู้แปลที่ต่างกัน ย่อมนำมาซึ่งการขาดเอกภาพในการแปล รวมถึงภูมิความรู้ของผู้แปลที่เกี่ยวกับการเลือกใช้คำศัพท์ ดังนั้นการเลือกใช้คำใดคำหนึ่งให้สอดคล้องกับลักษณะของสถานที่หรือประวัติความเป็นมาของสถานที่จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ส่งผลให้ผู้อ่านชื่อที่แปลเป็นภาษาจีน เกิดความเข้าใจในลักษณะทางกายภาพของสถานที่แห่งนั้นได้ง่ายมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้จากการรวบรวมชื่อสถานที่ที่เป็นวัดในจังหวัดสิงห์บุรีจะพบว่า มีการแปลตามการออกเสียงของคำว่า “วัด” แปลเป็น “哇” (วา) ลงไปด้วย เช่น “哇披功汤寺” (วาพิงทังซือ) ผู้วิจัยเห็นว่าซ้ำซ้อนเกินความจำเป็น เนื่องจากชื่อสถานที่แห่งนั้นต้องลงท้ายด้วยคำว่า “寺” อยู่แล้ว หากนำ “哇披功汤寺” ไปแปลย้อนกลับเป็นภาษาไทยจะได้ว่า “วัดวัดพิกุลทอง” ลักษณะการแปลเช่นนี้ยังพบในการแปลชื่อวัดอื่น ๆ ในประเทศไทยอีกหลายแห่ง อาทิ งานวิจัยของ Todongtong & Netsombutphol (2019 : 348) กล่าวถึงการแปลชื่อวัดเจ้าพระยาไทหรือวัดใหญ่ชัยมงคล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีผู้แปลว่า “瓦崖差蒙空寺” (หว่าหย่าไชเหมิงคงซือ) โดยคำว่า “瓦崖差蒙空” เป็นการทับศัพท์เลียนเสียงจากคำว่า “วัดใหญ่ชัยมงคล” ตามการถอดเสียงจากระบบพินอินและคำว่า “寺” มีความหมายว่า “วัด” จะเห็นได้ว่า “瓦” (หว่า) กับ “寺” มีการแทนคำเป้าหมายเดียวกัน แต่สองคำนี้มีความหมายไม่เหมือนกันในภาษาจีน หากแปลออกมาทั้งหมดจะเป็น “วัดวัดใหญ่ชัยมงคล” ซึ่งการแปลแบบนี้ทำให้ภาษาฟังแล้วไม่รู้เนื้อผู้แปลจึงต้องแปลตามการใช้ภาษาของคนไทยเป็น “วัดใหญ่ชัยมงคล” นอกจากนี้ยังพบการแปลชื่อถ้ำในจังหวัดสระบุรีมีลักษณะเดียวกันกับการแปลชื่อวัดข้างต้นที่มีการใช้คำแปลเลียนเสียงคำนามทั่วไปของคำว่า “ถ้ำ” เป็น “探” (ทั้น) ซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องแปลตรงทุกคำ เพื่อรักษาการใช้ภาษาในงานแปลให้กะทัดรัด เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน หรือการใช้คำว่า

“亭” (เถิง) มาใช้ในการแปลคำว่า “พระที่นั่ง” ผู้อ่าน คำแปลภาษาจีนอาจเข้าใจว่าสถานที่แห่งนั้นมีขนาดเล็กเทียบเท่าศาลา ซึ่งขัดแย้งกับความสำคัญของสถานที่แห่งนั้นมีสถานะเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์ ดังนั้นการเลือกใช้คำนามคำอื่นที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของพระที่นั่ง เช่น “宮殿” หรือ “王殿” จะสื่อความหมายถึงลักษณะของสถานที่แห่งนั้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาการแปลชื่อสถานที่สำคัญในพื้นที่สามบุรีในภาพรวม พบว่าชื่อภาษาจีนที่แปลยังรักษา ลักษณะเด่นทางกายภาพของสถานที่เหล่านั้นไว้ได้ ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ว่าสถานที่แห่งนั้นมีลักษณะเป็นสิ่งใด เช่น บ้านหลวงรับราชทูตวิชาเยนทร์ ใช้คำนามว่า “宅” (เจ้) บ่งบอกถึงบ้านพัก ที่พักที่มีพื้นที่กว้างใหญ่กว่าบ้านพักทั่วไป หอวัฒนธรรมพื้นบ้านไท-ยวนใช้ว่า “文化中心” บ่งบอกว่าสถานที่แห่งนี้เป็นศูนย์กลางการศึกษาวัฒนธรรมของกลุ่มชนพื้นเมือง ดังนั้นการเลือกใช้คำนามทั่วไปเข้ามาบ่งบอกลักษณะเด่นทางกายภาพของสถานที่สำคัญต่าง ๆ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

ประเด็นการเลือกใช้ตัวอักษรและคำศัพท์ภาษาจีนมาใช้ประกอบในการแปลตามการออกเสียงให้ใกล้เคียงกับภาษาไทย เป็นอีกประการหนึ่งที่สำคัญ นักแปลหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลไทย-จีนได้เสนอหลักการการแปลชื่อเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการเลือกใช้คำศัพท์ไว้ว่า หากเป็นชื่อบุคคลต้องคำนึงถึงเพศ วิทยุฒิของคนผู้นั้นประกอบการเลือกใช้ตัวอักษรจีน หากเป็นชื่อเฉพาะอื่น ๆ รวมถึงชื่อสถานที่ควรเลือกใช้ตัวอักษรภาษาจีนที่ไม่มีความหมายเชิงลบหรือเขียนยาก พบเห็นน้อย ไม่นิยมใช้ เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการจำและการออกเสียงชื่อสถานที่ในภาพรวม Numtong & Likhidcharoentham (2019 : 127) จากการศึกษาการแปลชื่อสถานที่พบว่า ในบางสถานที่มีการเลือกใช้ตัวอักษรจีนที่แตกต่างกัน เกิดขึ้นอยู่กับการเทียบเสียงระหว่างภาษาไทยกับภาษาจีนของผู้แปล เช่น วัดพระศรีรัตนมหาธาตุของจังหวัดลพบุรีมีคำแปลมากถึง 4 คำแปล ประกอบด้วย 1. 帕西拉塔纳玛哈踏寺 (ฟาซีลาถ่าน่าหมาฮาตาชื่อ) 2. 帕席拉达那玛哈塔寺庙 (ฟาซีลาถ่าน่าหมาฮาตาชื่อเมี่ยว) 3. 哇拍史玛哈它寺 (วาไฟชื่อหมาฮาตาชื่อ) 4. 帕斯拉塔那·玛哈达 (ฟาซีลาถ่าน่า·หมาฮาตา) จากตัวอย่างจะพบว่าชื่อภาษาจีนมีความแตกต่างในด้านการออกเสียง แม้ว่าจะไม่มากนักแต่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการเลือกใช้คำศัพท์ของผู้แปลได้เป็นอย่างดี ชื่อที่ 1 และ 2 จะมีความใกล้เคียงกันในการออกเสียง จะมีความแตกต่างกันในการใช้คำนามทั่วไปในการลงท้ายเพื่อบ่งบอกถึงลักษณะของสถานที่แห่งนั้น ส่วนชื่อที่ 3 ผู้แปลใช้วิธีการแปลแบบตัดคำหรือตัดเสียงบางเสียงออกไป เพื่อให้การออกเสียงง่ายขึ้น แต่ผู้แปลอาจหลงลืมว่าชื่อวัดในประเทศไทยหลายแห่งใกล้เคียงกัน ส่งผลให้ผู้อ่านที่ไม่มีภูมิหลังหรือทราบดีว่าวัดพระศรีรัตนมหาธาตุอยู่ในจังหวัดลพบุรีอาจเข้าใจถึงวัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหารที่อยู่ในเขตบางเขน กรุงเทพมหานครก็เป็นได้ ส่วนชื่อที่ 4 ผู้แปลเจตนาวันวรรคโดยใช้เครื่องหมายจุดคั่นกลางหรือภาษาจีนเรียกว่า “间隔号” เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเว้นวรรคตอนในการอ่านได้ถูกต้อง ดังนั้นหากผู้แปลจะเลือกใช้คำหรือตัวอักษรจีนตัวใดมาประกอบการแปลชื่อเฉพาะควรตระหนักถึงการออกเสียงและความหมายของคำทุกคำที่นำมาใช้ในการแปลประกอบด้วย นอกจากนี้ Todongtong & Netsombutphol (2019 : 353) ให้ความเห็นว่าในการแปลชื่อเฉพาะต่าง ๆ ไม่ควรใช้คำที่มีความหมายชัดเจนในตัวเองมาใช้ในการแปลทับศัพท์ในภาษาจีนจึงไม่ควรใช้คำที่มีความหมาย เพราะอาจทำให้ภาษาผิดเพี้ยนไปจากภาษาต้นฉบับ

สำหรับการตั้งชื่อใหม่ที่ใช้วิธีการยืมชื่อสถานที่สำคัญมาใช้เป็นชื่อภาษาจีนในจังหวัดของตนนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าหากจำเป็นต้องตั้งชื่อใหม่ด้วยสาเหตุที่ไม่สามารถหาตัวอักษรจีนหรือคำศัพท์ภาษาจีนที่มีเสียงใกล้เคียงกับคำในภาษาไทยแล้ว หรือหาตัวอักษรหรือคำมาไม่ได้ แต่เมื่อนำมาเรียบเรียงแปลรวมกัน เมื่ออ่านหรือพูดออกมาแล้วไม่สละสลวย ไพเราะ จดจำได้ยาก จึงจะสามารถใช้วิธีการตั้งชื่อใหม่ได้ ซึ่งผู้แปลต้องตรวจสอบให้ดีกว่าสถานที่แห่งนั้นเคยมีผู้แปลชื่อภาษาไทยเป็นภาษาจีนไว้แล้วหรือยัง หากยังไม่สามารถตั้งชื่อใหม่ได้เท่าที่จำเป็น จากการศึกษาพบว่าในวัดพิบูลทองจังหวัดสิงห์บุรีมีผู้แปลชื่อวัดนี้ว่า “玉佛寺” (อิวี่ฝัวชื่อ) อาจเพราะต้องการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของวัดนี้ หากกล่าวว่ววัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) เป็นวัดสำคัญในกรุงเทพมหานครแล้ว วัดพิบูลทองเป็นวัดสำคัญของจังหวัดสิงห์บุรีเช่นกัน การตั้งชื่อใหม่โดยเลียนแบบชื่อของวัดอื่นเช่นนี้อาจส่งผลให้ผู้อ่านที่ไม่ทราบว่าเป็นวัดคนละแห่งกัน ย่อมสร้างความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้ สอดคล้องกับแนวคิดการแปลชื่อสถานที่ที่เป็นภาษาจีนของ Jatupornpimol (2014 : 240) ที่กล่าวว่าชื่อสถานที่บางชื่อเกิดจากการนำข้อมูลทางประวัติศาสตร์มาตั้งเป็นชื่อใหม่ ผู้แปลที่ใช้วิธีการนี้ต้องมีความรู้ทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสถานที่นั้นและมีความชำนาญด้านภาษาจีน เนื่องจากชื่อที่ตั้งใหม่ต้องมีความหมายเป็นที่เข้าใจได้สำหรับชาวจีน ขณะเดียวกันต้องเป็นที่ยอมรับของชาวไทยด้วย ทั้งนี้หากผู้แปลจำเป็นต้องตั้งชื่อใหม่ เพื่อยกระดับสถานะของวัดให้ชัดเจนมากขึ้น

ผู้วิจัยเสนอว่าสามารถนำชื่อจังหวัดมากำกับไว้ด้านหน้าของชื่อสถานที่แห่งนั้นจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ตรงกันและความหมายเด่นชัดมากขึ้น สถานที่ที่สำคัญทางประวัติศาสตร์บางแห่งเกี่ยวข้องกับชนพื้นเมือง ดังนั้นจะพบว่าชื่อที่แปลออกมาจึงมีการระบุถึงชื่อของกลุ่มชนพื้นเมืองประกอบ เช่น หอวัฒนธรรมพื้นบ้านไท-ยวนในจังหวัดสระบุรี ปัจจุบันสถานที่แห่งนี้ตั้งอยู่ในอำเภอเสนาให้ ชาวไทยยวนเป็นชาวไทยกลุ่มหนึ่งที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทย บริเวณเชิงแสนและอพยพลงมาอยู่บริเวณริมแม่น้ำป่าสัก ชาวไทยยวนสระบุรีมีการใช้ภาษาถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของตนคือภาษายวนหรือภาษาล้านนา โดยมักเรียกตัวเองว่า “คนยวน” ดังนั้นการแปลชื่อสถานที่ที่จึงต้องมีคำว่า “泰沅” (ไท่ยวน) เพื่อแสดงถึงอัตลักษณ์ของกลุ่มชนพื้นเมืองในแต่ละท้องถิ่น

แนวทางการแปลไทย-จีนของชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่สามบุรี

ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎีการแปลสรุปแนวทางการแปลไทย-จีนของชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของพื้นที่ ดังนี้

1. หากคำแปลภาษาจีนของชื่อสถานที่ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เป็นที่ยอมรับในกลุ่มคนทั่วไป ผู้แปลสามารถนำคำแปลนั้นมาใช้ได้ โดยไม่จำเป็นต้องแปลใหม่หรือหาตัวอักษรจีนเข้ามาเปลี่ยนใหม่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกลุ่มคนเป้าหมายที่ผู้แปลต้องการนำไปใช้ในการสื่อสารด้วย หลักการนี้เป็นหลักการแปลที่ยอมรับทั่วไป เพื่อรักษาไว้ซึ่งเอกภาพของงานแปล รวมถึงการใช้ภาษาเป็นสำคัญ

2. ลักษณะเฉพาะของสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์คือร่องรอยทางประวัติศาสตร์ที่มีการเชื่อมโยงเหตุการณ์หรือประวัติความเป็นมาของกลุ่มคนในอดีตสู่ปัจจุบัน ดังนั้นผู้แปลจึงต้องศึกษาประวัติความเป็นมาของสถานที่แห่งนั้นประกอบ แล้วเลือกใช้คำศัพท์ที่แสดงถึงลักษณะเด่นทางกายภาพและเอกลักษณ์ของสถานที่แห่งนั้นประกอบเข้าด้วยกัน จึงจะสามารถสื่อความหมายให้ผู้อ่านสามารถเกิดจินตนาการถึงสถานที่แห่งนั้นได้ง่ายมากขึ้น พึงระวังการใช้คำนามทั่วไปที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เช่น “寺” และ “庙” ควรเลือกใช้ให้สอดคล้องกับลักษณะของสถานที่

3. ผู้แปลควรมีคลังคำศัพท์ที่มากพอในการเลือกใช้ประกอบในการแปลชื่อเฉพาะ โดยเฉพาะการแปลแบบตามเสียงอ่านที่ต้องพยายามหาตัวอักษรจีนหรือคำศัพท์ที่มีเสียงใกล้เคียงกับการออกเสียงของชื่อสถานที่ภาษาไทยให้ได้มากที่สุด ก่อนแปลผู้แปลต้องทำความเข้าใจในชื่อสถานที่ว่ามีความหมายแฝงหรือมีความหมายที่สะท้อนเอกลักษณ์ของสถานที่แห่งนั้นหรือไม่ โดยเฉพาะคำโบราณ คำที่นิยมใช้ในภาษาหนังสือ งานเขียนวรรณคดี ชื่อเฉพาะกลุ่มชนในภาษาไทยเหล่านี้ให้ตีเสียก่อน ขณะแปลพยายามหาคำศัพท์ที่ใกล้เคียงการออกเสียงในภาษาไทย หากต้องแปลตามความหมายต้องหาคำศัพท์ภาษาจีนที่มีความหมายตรงกับภาษาไทยที่ถูกต้อง หลังแปลนำคำแปลมาอ่านทวนใหม่เพื่อตรวจสอบความไพเราะในการอ่าน รวมถึงตรวจสอบคำศัพท์ที่ใช้ว่าเหมาะสมหรือไม่ หากคิดว่ายังไม่ดีมากพอ ผู้แปลควรเทียบคำแปลจากแหล่งสารสนเทศ หนังสือ ตำราที่นำเชื่อถือประกอบการแปล

4. พื้นที่ในจังหวัดต่าง ๆ จะมีกลุ่มชนพื้นเมืองที่มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่น ผู้แปลต้องศึกษาความรู้ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ชื่อของกลุ่มชน การออกเสียงชื่อที่ถูกต้อง หากต้องแปลเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของกลุ่มชนเหล่านั้นต้องศึกษาวัฒนธรรมพื้นเมืองประกอบ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของกลุ่มชนพื้นเมืองให้ผู้อ่านงานแปลเข้าใจถึงกลุ่มชนพื้นเมืองได้ชัดเจนมากขึ้น

ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ พบว่า 1. กลวิธีการแปลไทย-จีนของชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่สามบุรีส่วนใหญ่เลือกใช้วิธีการแปลแบบผสม เป็นวิธีการแปลทั้งการออกเสียงชื่อของสถานที่แห่งนั้น และแปลตามลักษณะของสถานที่แห่งนั้น เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายคือผู้อ่านชาวจีนเข้าใจลักษณะทางกายภาพของสถานที่แห่งนั้นง่ายขึ้น รวมถึงสามารถออกเสียงได้ใกล้เคียงกับชื่อในภาษาไทย และ 2. แนวทางการแปลชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ควรคำนึงถึงการเลือกใช้คำที่ใกล้เคียงกับการออกเสียงในภาษาต้นทาง รวมถึงเลือกใช้คำที่ทำให้ผู้อ่านเห็นถึงความเป็นมาหรืออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของสถานที่แห่งนั้น ตลอดจนควรมีการตรวจสอบการแปลก่อนแปล ขณะแปล และหลังแปลก่อนนำไปใช้สื่อสารหรือเผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ

ผลการศึกษาของงานวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่าวิธีการแปลชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่สามบุรีเป็นภาษาจีนผู้แปลส่วนใหญ่เลือกใช้วิธีการแปลแบบผสม ซึ่งมีข้อดีคือทำให้ผู้อ่านชาวจีนสามารถออกเสียงและจินตนาการ เข้าใจในลักษณะของ

สถานที่สำคัญเหล่านั้นว่าเป็นสถานที่สำคัญทางศาสนา ศาลเจ้า แหล่งชุมชนโบราณหรืออุทยาน ช่วยให้ชาวจีนสามารถแยกแยะหรือเลือกชมสถานที่สำคัญตามความสนใจของตนได้สะดวกมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Todongtong & Netsombutphol (2019) ที่ยืนยันว่าการแปลชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์นิยมใช้วิธีการแปลแบบผสมมากที่สุด รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอื่นที่นำมาอ้างอิงในงานวิจัยนี้ล้วนกล่าวว่าวิธีการแปลชื่อสถานที่และชื่อเฉพาะจะใช้วิธีการแปล 4 รูปแบบตามที่กล่าวไว้ในแนวคิดการแปลชื่อสถานที่และชื่อเฉพาะข้างต้น แต่งานวิจัยนี้ยังพบปัญหาเรื่องการเลือกใช้คำนามทั่วไปที่ยังไม่เหมือนกันอยู่ดังตัวอย่างการแปลคำว่าวัดเป็นภาษาจีน

ผลการศึกษาพบว่าวิธีการแปลที่ไม่นิยมเลือกใช้คือการตั้งชื่อใหม่หรือการแปลตามความเคยชิน เนื่องจากสถานที่สำคัญในพื้นที่สามบุรีหลายแห่งไม่มีชื่อภาษาจีนที่ใช้สืบทอดกันมาหรือสันนิษฐานว่าผู้แปลไม่สามารถสืบค้นชื่อสถานที่สำคัญเหล่านั้นจากเอกสารโบราณทางประวัติศาสตร์ของจีนที่บันทึกชื่อสถานที่ในประเทศไทยได้จึงจำเป็นต้องเลือกวิธีการแปลแบบผสม สอดคล้องกับแนวคิดของ Numtong & Likhidcharoentham (2019) และ Gao, Y. Et al (2009) ที่ระบุว่าผู้แปลต้องคำนึงถึงว่าชื่อที่แปลนั้นเคยมีผู้แปลเป็นภาษาจีนไว้แล้ว และมีผู้ใช้สืบทอดกันมาจนเป็นที่ยอมรับทั่วไปแล้วจะบัญญัติขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้แปล ชื่อสถานที่และชื่อเฉพาะจากไทยเป็นจีนพึงระวังเสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์

ผู้แปลที่มีโอกาสต้องแปลชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่อื่นในประเทศไทย สามารถนำแนวทางการแปลชื่อสถานที่ที่งานวิจัยนำเสนอไปประยุกต์ใช้ในงานแปลของตนได้ รวมถึงหน่วยงานราชการที่ต้องการแปลสถานที่สำคัญประจำจังหวัดของตน เพื่อการเผยแพร่ ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ขยายไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวจีนได้มากขึ้น สามารถนำแนวทางการแปลชื่อสถานที่ไปปรับใช้กับชื่อสถานที่แห่งนั้นได้ นอกจากนี้ผู้ที่กำลังจัดทำหนังสือหรือคู่มือด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทยเผยแพร่ให้แก่นักท่องเที่ยวชาวจีนสามารถนำแนวทางการแปลไปใช้ในการจัดทำหนังสือของตนได้ แหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยย่อมเกี่ยวพันกับสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ผู้แปลจึงควรศึกษาหลักการและแนวทางการแปลที่นำเสนอไว้ แล้วนำไปประยุกต์ในงานของตนได้

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

นอกจากแนวทางการแปลไทย-จีนของชื่อสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในพื้นที่สามบุรีที่เสนอไปแล้ว พื้นที่ดังกล่าวยังมีวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น เทศกาลสำคัญเฉพาะที่มีชื่อเสียงอีกมากมาย ดังนั้นผู้ที่สนใจในการแปลหรือมีโอกาสจำเป็นต้องแปลชื่อเฉพาะอื่น ๆ สามารถนำแนวทางการวิจัยไปศึกษาการแปลที่เกี่ยวข้องได้ เป็นการนำการแปลมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นได้อีกแนวทางหนึ่ง ทั้งยังสามารถนำไปเผยแพร่ในสื่อสารสนเทศ เพื่อช่วยประชาสัมพันธ์ไปสู่สากลได้

References

- Chakorn, O. (2017). Literary translation techniques. *T.L.A. Bulletin*, 61(2), 93-109. (In Thai)
- Chaitheerasuwet, P. & Srihirun, M. (2019). Lampang tourist attraction names: strategies and errors in translation from Thai to Chinese. *Silpakorn University Journal*, 39(5), 22-41. (In Thai)
- Eugene A. N. & Charles R. T. (1982). *The theory and practice of translation*. (Second Photomechanical reprint). Leiden E.J. Brill: The United Bible Society.
- Fan, Y. (2011). *Thai to Chinese translation skills Textbook*. 实用泰汉翻译教程. Guangzhou: Guangdong World Books Publishing Company. (In Chinese)

- Gao, Y. et al. (2009). *Thai-Chinese translation textbook. 实用泰汉翻译教程*. Beijing: Beijing Language and Culture University Press. (In Chinese)
- Iamworamet, T. (2014). *Photchananukrom Chin Thai chabap mai. [New Chinese-Thai dictionary]*. Bangkok: Ruamsarn. (In Thai)
- Jatupornpimol, K. (2014). A Translation of Thai tourist attraction names into Chinese. *Journal of the Faculty of Arts, Silpakorn University*, 36(1), 226-244. (In Thai)
- Komkum, A. (2005). *The Similarities and dissimilarities in the concepts of Buddha's footprints towards the mural paintings and sculpture during the late Ayutthaya Period*. Master Thesis, Department of Art History, Silpakorn University, Thailand. (In Thai)
- Manager Online Chinese view. (2016). *1 nai 5 tamnan roi phraphutthabat saksit thi wat Phraphutthabat. [1 of the 5 legends of the sacred Buddha footprint at Wat Phra Phutthabat]*. Retrieved 20 February 2021, from <https://mgronline.com/dhamma/detail/9590000021962>. (In Thai)
- Numtong, K. (2020). *Thaksa kan plae phasa Chin pen phasa Thai. [Translation skills from Chinese to Thai]*. Bangkok: Faculty of Humanities. Department of Eastern Languages. (In Thai)
- Numtong, K. & Likhidcharoentharn, S. (2019). Principles and precautions in translating Chinese to Thai language and Thai to Chinese language. Chinese Studies. *Journal Kasetsart University*, 12(2). 105-151. (In Thai)
- Saengaramruang, W. (2002). *Thruesadi lae lak kan plae. [Theories of translation]*. Bangkok: Academic Dissemination Project Faculty of Arts Chulalongkorn University. (In Thai)
- Saibua, S. (2017). *Lak kan plar. [Principles of translation]*. Bangkok: Thammasat University. (In Thai)
- Thepsatri Rajabhat University. (2019). Strategic plan Thepsatri Rajabhat University 2018-2022 (Revised Edition 2019)]. Lopburi: Thepsatri Rajabhat University. (In Thai)
- Todongtong, S. & Netsombutphol, J. (2019). Translation strategies of the tourist attractions names in Chinese to Thai: A Case study of 《畅游泰国》 guide to Thailand book. *Phranakhon Rajabhat Research Journal (Humanities and Social Sciences)*, 14(2), 342-358. (In Thai)
- Wipaporn, W. (2017). *Study of Thai-Chinese translation of 77 provinces in Thailand 泰国77个府名泰译》汉研究*. Master of teaching Chinese to speakers of other languages, Guangxi University.